

Høgskolen i Telemark

Utdanningsseksjonen

Deres referanse Vår dato Vår referanse
28.04.2015 15/00460-4

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Høringssvar - skikkethetsvurdering i høyere utdanning

Vi viser til høringsnotat datert 21.01.15 vedr. forslag til endringer i forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning.

Høgskolen i Telemark (HiT) har følgende merknader;

Sammensetningen av skikkethetsnemnda

Det bes om høringsinstansenes syn på sammensetningen, og antall medlemmer i nemnda.

HiT mener at dette må vurderes opp mot behovet for nødvendig, tverrfaglig kompetanse, nemndas ansvar og virkeområde, og grensesnittet mot høgskolens klagenemnd som vedtaksorgan.

HiT anbefaler at det vurderes å nedfelle et *minstekrav* til fast sammensetning av nemnden, basert på intensjonen i § 6, og med hjemmel for institusjonen selv til å velge å utpeke flere medlemmer dersom deres studieportefølje tilsier at dette er hensiktsmessig både i omfang og faglig kompleksitet.

HiT mener det er viktig at studentrepresentasjonen opprettholdes da disse bringer inn andre perspektiver enn de øvrige medlemmene i nemnda, og med henvisning til universitet- og høyskolelovens intensjon om studentrepresentasjon, jf § 4-4. Dette er ikke et «skal-krav» så lenge skikkethetsnemnda ikke fatter endelig vedtak, men det er likevel saker som er av så alvorlig karakter at studentrepresentasjon synes hensiktsmessig. Dette er saker som både er inngripende for de studentene det gjelder, samtidig som det er nødvendig at studentene ser viktigheten av behovet for vern av sårbare grupper. Dette synes det hensiktsmessig at studentene som gruppe har et nært forhold til.

Det er også HiTs vurdering at nemnda, i tillegg til faglig kompetanse innenfor lærerutdanningen og/eller innenfor helse- og sosialfagutdanningen, bør være satt med juridisk kompetanse. Dette på tross av at skikkethetsvurderingen først og fremst er en faglig vurdering, dog likevel slik at vurderingskriteriene og grensesnittene mot f.eks politiattest-sakene kan være juridisk utfordrende. Slike saker er gjennomgående få i antallet pr. studieår, og det er dermed vanskelig å opprettholde god og oppdatert kompetanse på området. Det kan gå år mellom hver sak.

Som følge av at skikkethetsnemnda skal utarbeide en endelig innstilling til klagenemnda, er det hensiktsmessig at de juridiske forholdene er grundig vurdert også på dette stadiet av prosessen. Siden sakene er av svært alvorlig, og av inngripende karakter, er det viktig at lovforståelsen er korrekt. Det er videre viktig at prosessen gjennomføres innenfor kravene til forsvarlig saksbehandling. Blant annet er det viktig med god kunnskap om forvaltningslovens bestemmelser.

Siden klagenemnda, som vedtaksorgan, også besettes med studentrepresentasjon (2 stk), er det etter HiTs syn tilstrekkelig med én studentrepresentant. Det bør også være tilstrekkelig med én representant fra praksisfeltet, og én representant fra faglærermiljøet. Dagens ordning, med representasjon fra faglig leder fra fakultetsnivå og faglig studieleder bør opprettholdes.

Øvrig kompetanse kan innkalles ved behov for forsterkning i enkeltsaker.

Institusjonsansvarlig

HiT anser det for hensiktsmessig at institusjonsansvarlig er medlem av skikkethetsnemnda. Dette for å ivareta den helhetlige vurderingen og endelig saksfremstilling til klagenemnda, og fordi de øvrige medlemmene representerer ulikt grunnlag for deltagelse. Det er viktig at ansvaret for den helhetlige behandlingen, frem til innstillingen til klagenemnda, er tydelig forankret. Institusjonsansvarlig vil i kraft av sin rolle/ansettelsesforhold representere nødvendig kontinuitet og kompetanse og kan bekles av den som er utpekt som faglig leder fra fakultetsnivå.

HiT tiltrer for øvrig forslag til ny § 8 hvor styret gis rett til å oppnevne flere institusjonsansvarlige ved behov ut fra institusjonens omfang og kompleksitet.

Tvilsmelding

Hvorvidt det skal tillates å inngi anonyme tvilsmeldinger må etter HiTs syn ses opp mot bakgrunnen for skikkethetsvurderingen, og hvilken gruppe bestemmelsene er ment å verne, jf formålsbestemmelsen i § 2.

Det er som følge av dette etter HiTs syn viktigere at de klanderverdige forholdene, som utvilsomt kan utgjøre svært alvorlige konsekvenser for de sårbare gruppene som har behov for vern avdekkes, enn at studenten har krav på å få vite hvem som har initiert vurderingen. Det påhviler institusjonen under enhver omstendighet et selvstendig ansvar å sørge for nødvendig dokumentasjon på forholdene før saken eventuelt besluttet videreført og brakt inn for klagenemnda.

Selv om en iverksatt skikkethetsvurdering er belastende for den aktuelle studenten, er det ikke disse ordningen er ment å beskytte. Det er viktigere at nødvendig informasjon som grunnlag for vurderingen fremkommer, enn informasjonen om *hvem* dette kommer fra. Det vil åpenbart kunne virke avskrekkende, og vil kunne bidra til at enkeltpersoner enten ikke tør å melde fra pga frykt for represalier, eller frykt for andre sosiale konsekvenser hvis bekymringen f.eks var ubegrunnet.

Institusjonen har likevel alltid et ansvar for å besørge forsvarlig saksbehandling og foreta en grundig vurdering mht hvorvidt saken er åpenbart ubegrunnet jf forskriften § 8. Uavhengig av hvem som har signert tvilsmeldingen.

Utestengingsperiode

HiT støtter forslaget til ny § 12 andre ledd.

Det er HiTs syn at rettighetstap, knyttet til fravær av både faglige og personlige forutsetninger for utøvelsen av et yrke, bør ha en ytre ramme knyttet til utestenging som naturlig korresponderer med alvorlighetsgraden og forventningen om endring av de faktiske forholdene.

Virkemiddelet representerer en ”inntil”-bestemmelse, og klagenemnda må under enhver omstendighet vurdere omfanget av utestenging i hver enkelt sak. Her må alvorlighetsgraden i det enkelte forholdet balanseres opp mot behovet for vern, og hensiktsmessigheten av å eventuelt la studenten få for tidlig opptak til studiet igjen.

Det synes derfor ikke urimelig at virkemiddelet skjerpes, også sett i lys av muligheten for kortere utestenging på vilkår.

Videreutdanninger

Disse bør omfattes, og argumentasjonen i høringsbrevet tiltredes.

Krav til fullføring av påbegynt skikkethets sak hvis studenten slutter

Med henvisning til formålet og kravet til vern av sårbare grupper, er det HiTs syn at det bør vurderes virkemidler som også fanger opp påbegynte, men ikke avsluttede skikkethetsvurderinger.

Dersom institusjonen formelt har igangsatt en skikkethetsvurdering, etter at det er funnet grunnlag for å gå videre med en tvilsmelding, bør det etter HiTs syn stilles krav til at saken formelt slutføres. Enten i form av vedtak i klagenemnda dersom saken er tilstrekkelig utredet og selv om studenten har sluttet, eller i form av protokollering med angivelse av årsaken til at saken ikke kan slutføres etter at studenten har sluttet.

Saker relatert til skikkethetsvurderinger er i seg selv så alvorlige, også på utredningsstadiet, at studenten ikke bør ha muligheten til å unndra seg utredning ved å slutte som student ved en institusjon, og så få umiddelbart opptak ved en annen institusjon. Den ”lojale” studenten, som ikke forsøker å bli kvitt problemet ved å slutte under skikkethetsvurderingen, vil umiddelbart måtte forholde seg til en eventuell utestengingsperiode som følge av registrering i RUST. Det virker urimelig og er ikke i tråd med formålet om vern av svake grupper å gi en student som velger å slutte under vurderingen muligheten til å få opptak ved en annen institusjon, og således starte med «blanke ark». Så lenge forholdet knyttet til skikkethet forholder seg til studenten selv, er det ikke noe som tilsier at opptak til et nytt studiested vil eliminere behovet for skikkethetsvurderingen. Dette vil snarere gå på bekostning av rettssikkerheten til de gruppene som har et lovfestet krav på vern. Uten muligheten til å gjøre institusjon nr. 2 oppmerksom på at en slik sak er under utredning, vil det kunne ta tid før disse oppdager dette på egen hånd. I mellomtiden vil studenten ha en teoretisk mulighet til å foreta en ny klanderverdig handling, f.eks i en praksisperiode. Også i et lojalitetsperspektiv innenfor UH-sektoren synes muligheten for varsling også for ikke-avsluttede skikkethetsvurderinger som et hensiktsmessig virkemiddel. Dette også sett opp mot det faktum at studenten ikke har opplysningsplikt i slike saker.

HiT ønsker derfor avslutningsvis å reise spørsmålet om muligheten for også å registrere skikkethetsaker som formelt er igangsatt, eventuelt i form av annen kanal, for å forenkle og sikre muligheten for informasjonsutveksling.

Dette er etter HiTs vurdering ikke et urimelig inngrep i studentens rettssikkerhet. Dette handler om hvem som har størst behov for vern, behovet for tidlig å avdekke klanderverdige forhold, og institusjonenes mulighet for tidlig inngrep for å hindre faktiske konsekvenser.

Med hilsen

Jarle T. Bjerkholt
viserektor for utdanning

Synnev Aas Aaby
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger ingen signatur